

Musikken i 'Nattergalen' stiger i intensitet sammen med dansernes bevægelser. Vi mærker den under fødderne og op gennem kroppen.
Foto: Søren Meisner

Efter tre ture til samme udstilling er det ikke fordybelsen, men den godartede forvirring, jeg nyder

Som led i kultureddaktionens kunstoplevelsstafet blev Lone Nikolajsen sendt på samme udstilling tre dage i træk for at fordybe sig. Men israelske Roe Rosens samtidskunst appellerede meget mere til trangen til fnis og forvirring end til at få større fordybelsesevne

Af Lone Nikolajsen

Der er udsolgt af fordybelsesevne, som der altid er det i tidsrummet 17-18 på hverdage, da jeg første gang ser israelske Roe Rosens udstilling på Kunsthal Charlottenborg efter en travl tirsdag på storkontoret.

The Mosquito-Mouse and Other Hybrids hedder den, og besøget er ordineret af min kollega Anna von Sperling. Inspireret af sin og andre kollegers langtidsstirring på et Jorn-maleri her for nylig vil hun i en kunstoplevelsstafet på kultureddaktionen gerne have mig til at fordybe mig i kunsten på en ny måde, efter at hun selv har skullet memorere en sonet af Inger Christensen for at mærke poesens kraft.

Tre dage i træk skal jeg derfor se den samme udstilling for på den måde at opnå en mere intens fordybelse. Indtrykkene skal have tid til at synke ind og lejre sig oven i hinanden. Jeg skal besøge udstillingen på forskellige tidspunkter af dagen for at se, hvad tidspunktet betyder for min oplevelse, også gerne tidligt om morgenen, før alt muligt andet når at gøre indtryk på mig.

Nu er tre dage ikke alverden, men måske kan opgaven fungere som et spædt tilløb til en ny vane i mit liv som den, hovedpersonen i Thomas Bernhards roman *Gamle mestre* har. Hver anden formiddag sætter han, en gammel gnaven musikkritiker, sig på den samme bænk på Kunsthistorisk Museum i Wien og betragter maleriet *Den hvidskæggede mand* af Tintoretto. På den måde bliver fordybelsen i et enkelt maleri et fast holdepunkt for ham i en neurotisk tilværelse i en kaotisk verden.

Jeg ved ikke, om det overhovedet er noget for mig med sådan et holdepunkt. Jeg foretrækker nok at være forvirret, når jeg går på museum. De udstillinger og værker, jeg gennem tiden har genbesøgt, har ofte brilleret ved deres evne til at blive ved med at fodre min forvirring og bringe mine tanker ud af deres vante baner. Ophøjet

indre ro er hverken det, jeg leder efter eller finder på museer.

Se snavset hobe sig op

Forvirring af den godartede, sjove og tilfredsstillende slags viser sig netop at være, hvad Roe Rosen-udstillingen byder på. Inde bag forhænget til det første af udstillingens to rum kører filmen *The Dust Channel*. Kort fortalt er det en humoristisk, sjofel og socialt indigneret operette om en støvsuger og om renhed som ideal, og idet jeg træder ind i rummet synger to smukke israelske sangere en duet med teksten »Sug! Sug! Sug!«.

Hermed går min plan om at give mig hen til en meditativ tilstand af total og dybt alvorlig fordybelse i vasken. I stedet småfniser jeg en tyve minutters tid af Rosens sprudlende sammenklip af rengørings-scener, støvsugerfetichistiske kammermusikere og fiktive nyheder, der veksler mellem etableringen af migrantfængsler og fjernelse af spindelvæv.

Den kvindelige sanger synger en hyldest til opfinderen af den særlige støvsuger i gult plastikdesign: »De siger, sir James lavede 5.000 prototyper. Det er flere, end Leonardo da Vinci lavede til sit sextinske kapel.«

Bidder af et interview med støvsugeropfinderen selv bliver klippet

”

Jeg kan konstatere, at jeg synes, det humoristiske projekt holder. Også tredje gang virker den aparte blanding af fænomener overrumplende

ind i en kontekst, hvor de fremstår sjovt allegoriske. På formfuldendt overklassebritisk forklarer den nydelige mand med dyb alvor sin vision: »Folk sagde: Glem det, ingen vil se snavset. Det er frastødende. Men jeg sagde: Jeg kan godt lide at se snavset, jeg kan lide at se det hobe sig op.«

Det griner jeg af, ligesom jeg griner af slutningen, hvor støvsugeren er blevet levende og vil se fjernsyn. Det, den kan lide at se, er en optagelse af en masse sand.

Adspredelse, ikke fordybelse

I et højt humør fremkaldt af frokostpausens smørrebrød besøger jeg dagen efter udstillingen igen. Det er lige over middag, og igen bliver linjerne »Sug! Sug! Sug!« sunget, lige da jeg sætter mig til rette i biografstolen, selv om det denne gang sker et andet sted i filmen.

Den er også sjov anden gang, og inde i det store rum er den lange tegneserie, der hænger som en frise langs de tre af væggene, endnu sjovere end dagen før, fordi jeg denne gang er frisk nok i hovedet til at fatte, hvad der står på skiltene. Tegneserieværket hedder *Vladimir's Night* og handler om Putin, der får selskab af en masse forskellige hverdagsgenstande i sin seng, der udsætter ham for en masse sex, vold og bizarre ritualer.

Kunstneren har selv skrevet formidlingsteksterne, der forklarer alle referencerne med en komisk højtidelighed.

Efter at have følt mig mere som Chris fra *Chris og Chokoladefabrikken* end nogensinde før, fordi min nærmeste leder ikke accepterer forsøg med at se på kunst som det allerførste om morgenen som gyldig udeblivelsesgrund fra morgenmødet, ser jeg *The Mosquito-Mouse and Other Hybrids* for tredje gang torsdag formiddag.

Igen er det ikke fordybelse, jeg oplever, snarere dybt kvalificeret adspredelse. Jeg kan konstatere, at jeg synes, det humoristiske projekt holder. Også tredje gang virker den aparte blanding af fænomener overrumplende.

Tegneserien i det store rum læser og ser jeg en gang til i håbet om at kunne huske flere af alle de referencer til russisk politik, litteratur, hverdagsliv og formgivning, som teksterne opremser. Det irriterer mig mildt, at jeg ikke bare kan få værket som bog.

De videoværker, der også hænger i rummet, er jeg derimod ved at være færdig med, nu jeg ser dem for tredje gang. *Historical Jokes*

1-3 hedder nogle af dem, hvori en henholdsvis israelsk, palæstinensisk og en russisk person i en opstillet gidselsituation fortæller vitser om Stalins forfølgelse af sine egne borgere, Katarina den Stores kynisme og den ortodokse kirkes stivhed. Sådan er det vel med vitser: De tåler ikke gentagelse.

Med samme flakkende bevidsthed som altid vender jeg tilbage til storkontoret og prøver at fordybe mig i en arbejdsopgave.

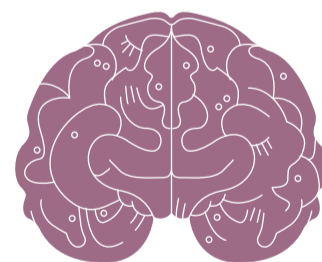
Stafetten sender jeg videre til Anita Brask Rasmussen, der får lov at finde ud af, hvad der gemmer sig i den stenskulptur med indbygget lyd kunstværk, der har stået og pyntet i mødelokalet det sidste års tid. Den hedder SPEOS og er lavet af Jakob Schweppenhäuser, Emil Thomsen og Morten Søndergaard.

Tanken var vist, at folk kunne tage sig en arbejdspause ved at sætte sig med ørebøffer og forsvinde ind i lidt lydabstraktion, så jeg vil bede hende sætte sig midt i redaktionen i løbet af sin arbejdsdag og høre installationen fra start til slut.

Så kan hun fortælle os, om lyd-kunst på arbejdspladsen er for 2020, hvad povernappet var for 00'erne.

loni@information.dk

SERIE

De moderne hjerner og kunsten

Aldrig har vores hjerner modtaget og bearbejdet så meget information som nu. I en ny serie taler vi med hjerneforskere og kunstformidlere, filosoffer og neuroæstetikere, kunstnere og kulturhistorikere for at undersøge, hvordan den digitale verdens flimmer påvirker os. For hvis det er sandt, at internettet forandrer vores hjerner, og hvis det dermed også er sandt, at vores hjerner forandrer kunstoplevelsen – hvordan skal kunsten så reagere? Skal den ile med, eller gå den modsatte vej?

Jeg glemmer helt at trække vejret frem til det punkt, hvor alt i ét nu falder sammen og bliver mørkt og stille. Det er virkelig veludført og effektivt sammensat. Forløsningen på scenen mærkes helt fysisk i brystet. Og det er den følelse af at have oplevet noget overvældende, jeg tager med mig, da jeg efterfølgende går ud i den mørke og regnfulde januaraften.

kultur@information.dk

'Nattergalen'. Dansk Danstheater. Koreografer: Sebastian Kloborg og Alessandro Sousa Pereira. Musik: Den Sorte Skole. Scenograf: Sergei Sviatchenko. Lys: Raphael Frisenvænge Solholm. Medv.: Dansk Danstheaterets dansere. Oplevet til urpremieren i Musikhuset Aarhus. Danmarksturné til den 6. marts.